

วิธีการเพื่อความปลอดภัย:
กรณีความผิดเกี่ยวกับการเฝ้าติดตามรังควาน
Measures to Safety:
Applied to the Offence of Stalking

ญาณิศา แวนแก้ว, จิรวุฒิ ลิปิพันธ์

Yanisa Wankaew, Jirawut Lipipun

คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต,

คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

Email: appear.px@hotmail.com,

Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

Email: jirawut.lin@dpu.ac.th

รับบทความ (Received): 22 ก.ค. 2567

ปรับแก้ไข (Revised): 16 ก.ย. 2567

ตอบรับบทความ (Accepted): 17 ก.ย. 2567

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี แต่กลับพบว่าผู้คนอาศัยความก้าวหน้าในการกระทำความผิดโดยการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่น เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาหาประโยชน์ จึงนำไปสู่การกระทำความผิดที่เรียกว่าการเฝ้าติดตามรังควาน ความผิดลักษณะนี้ผู้กระทำความผิดจะเป็นบุคคลใกล้ชิดหรือจะไม่รู้จักกับผู้เสียหายโดยตรงก็ได้ จะติดตามความเคลื่อนไหวของผู้เสียหายอย่างใกล้ชิดแล้วกระทำการบางอย่างที่มีลักษณะติดตามรังควานผู้เสียหายเป็น

ระยะเวลาต่อเนื่องกัน เช่น การสะกดรอยตาม การแอบบันทึกภาพ การติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์หรือรูปแบบอื่น ๆ โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้เสียหาย แม้ว่าการกระทำดังกล่าวจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สิน ชีวิต หรือร่างกายโดยตรง ทำให้ผู้เสียหายรู้สึกหวาดระแวง รู้สึกไม่ปลอดภัย อาจเป็นจุดเริ่มต้นของการกระทำ ความผิดร้ายแรงอย่างอื่นตามมา แต่กลับพบว่า ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควาน โดยที่ยังไม่ต้องอยู่ในชั้นการดำเนินคดี เพราะความผิดลักษณะนี้มีความใกล้ชิดต่อตัวผู้เสียหายโดยตรง หากต้องรอให้มีการฟ้องร้อง เพื่อดำเนินคดีก่อนจึงจะได้รับการคุ้มครองก็อาจจะไม่ทันที่จะปกป้องคุ้มครองผู้เสียหายแล้ว จึงเห็นว่า ประเทศไทยจำเป็นต้องมีมาตรการทางกฎหมายคุ้มครองผู้เสียหายในชั้นก่อนฟ้องคดีก่อนที่การกระทำความผิดจะรุนแรงขึ้น ดังที่ต่างประเทศมีมาตรการทางกฎหมายในลักษณะนี้เพื่อคุ้มครองผู้เสียหายในชั้นก่อนฟ้องคดีเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

บทความนี้ จึงนำเสนอเรื่องมาตรการทางกฎหมายในชั้นก่อนฟ้องคดีเพื่อคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควาน โดยศึกษากฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศด้วย ได้แก่ อังกฤษ เกาหลีใต้ และเยอรมนี ต่างให้ความสำคัญกับความเป็นส่วนตัว เพราะการเฝ้าติดตามรังควานเป็นการกระทำที่ละเมิดความเป็นส่วนตัวและกระทบต่อความปลอดภัยของสังคมด้วย ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสิทธิส่วนตัวของบุคคลของทั้งสามประเทศนี้ จะเป็นต้นแบบในการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้น จึงควรมีมาตรการทางกฎหมายในชั้นก่อนฟ้องคดีที่มีลักษณะเป็นคำสั่ง เพื่อคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควานโดยป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นตั้งแต่ต้นหรือลดความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น และนำไปสู่ความรุนแรงได้

คำสำคัญ: วิธีการเพื่อความปลอดภัย, คุ้มครองผู้เสียหาย, การเฝ้าติดตามรังควาน

Abstract

Nowadays, society has developed economically, socially, and technologically. However, it has been observed that some people take

advantage of these advancements to illegally access others' private information. This social phenomenon has led to an offense against the victim known as stalking, and the number of cases is growing continuously. In this offense, the offender may be either a familiar person or a complete stranger. They usually monitor the victim closely and conduct a certain stalking act for a continued period of time to serve the intention of the offender, such as stalking, secretly taking pictures, communicating both by telephone or other means of communication without the victim's consent. Despite no direct harm to property, life, or the body, they repeatedly disturb the victim's mind, resulting in serious consequences such as paranoia, anxiety, panic, and insecurity. These wrongful acts might pave the way for more serious crimes subsequently. However, Thailand has no legal measures or procedures to protect people from stalking which do not require the case to be in the prosecution process. Given the nature of this offense, which has a near and immediate impact on the victim, it may be too late to protect the victim before the lawsuit is filed. Therefore, it is necessary for Thailand to have legal measures in place to protect the victim before filing a lawsuit to ensure initial protection of the victim from further damage, as the same way as some other countries have established such measures to protect the victims before legal procedures.

This article seeks to investigate pre-litigation legal measures to safeguard individuals from being stalked. Aside from Thai law, this study also scrutinizes other countries' legislatures, including England, South Korea, and Germany, they prioritize privacy because stalking are acts that violate privacy and affect the safety of society. Legislation and law enforcement aimed at protecting the right of privacy in these three countries will serve as a prototype for amending the criminal code.

Therefore, there should be pre-litigation legal measures that are in the form of orders to protect individuals from stalking by preventing offenses from occurring in the first place or minimizing the damage that may occur and lead to violence.

Keywords: Security Method, Victim Protection, Stalking

บทนำ

แม้ว่าสภาพการณ์ของสังคมในปัจจุบันจะมีความเจริญก้าวหน้าแบบก้าวกระโดด ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี แต่ความก้าวหน้านั้นมาพร้อมกับการกระทำความผิดในรูปแบบใหม่ที่อาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทำให้การเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าจะเป็น ที่อยู่ที่ทำงาน หรือข้อมูลที่ทำให้รู้ว่าบุคคลนั้นอยู่ที่แห่งใด ก่อให้เกิดรูปแบบการกระทำความผิดที่มีฐานจากความรักที่ผิดที่ผิดทาง ความคลั่งไคล้อย่างไร้ขอบเขตต่อบุคคล ก่อให้เกิดการกระทำความผิดต่อผู้เสียหายที่เรียกว่า การเฝ้าติดตามรังควาน (Stalking) คือ การที่ผู้กระทำความผิดคอยติดตามความเคลื่อนไหวหรือพฤติกรรมของผู้เสียหายอย่างใกล้ชิดแล้วกระทำการบางอย่างกับผู้เสียหาย เพื่อให้เป็นไปตามเจตนาของผู้กระทำความผิดเป็นระยะเวลาต่อเนื่องยาวนาน หรือกระทำซ้ำ ๆ (สองครั้งหรือมากกว่านั้น) ต่อผู้เสียหาย ไม่ว่าจะเป็น การคุกคามต่อเนื่องตัวร่างกาย พยายามติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์หรือการสื่อสารรูปแบบอื่นๆ โดยผู้เสียหายไม่เต็มใจ ส่งจดหมายหรือสิ่งของใด ๆ ไปให้เป็นประจำ ติดตามหรือเฝ้ารอตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น บ้าน โรงเรียน ที่ทำงาน สถานที่พักผ่อน จ้างนักสืบเพื่อติดตามสืบหรือสอบถามจากเพื่อน เพื่อนร่วมงาน เพื่อนบ้าน หรือคนรู้จักของผู้เสียหาย คุกคามโดยตรงหรือโดยอ้อมกับผู้เสียหายหรือคนใกล้ชิดของผู้เสียหาย ทำลายหรือขู่จะทำลายทรัพย์สินของเหยื่อ เป็นต้น จนเป็นเหตุทำให้ผู้เสียหายรู้สึกไม่ปลอดภัยหรือหวาดกลัวว่าจะมีอันตรายเกิดขึ้นต่อตนเอง

แม้ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการเฝ้าติดตามรังควานจะไม่ได้เสียหายในด้านทรัพย์สิน ชีวิต หรือร่างกายโดยตรง แต่สิ่งที่กระทบต่อผู้เสียหายอย่างชัดเจน คือ สิทธิในความเป็นส่วนตัวที่ถูกทำลายลง เนื่องจากมนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิความเป็นส่วนตัว

กล่าวคือ สถานะที่บุคคลจะรอดพ้นจากการสังเกต การรู้เห็น การสืบความลับ การรบกวนต่าง ๆ สามารถดำรงชีวิตอย่างอิสระเสรี

เมื่อพิจารณาถึงการป้องกันหรือการยับยั้งการเฝ้าติดตามรังควาน วิธีการที่จะหยุดการเฝ้าติดตามรังควานเหล่านี้ได้ คือการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาควบคุมผู้กระทำความผิดให้หยุดการกระทำการเฝ้าติดตามรังควาน เพราะผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่ มักจะรู้จักผู้เสียหายเป็นอย่างดี หากการเฝ้าติดตามรังควานไม่ได้รับการยับยั้งภายในเวลาอันสมควรจะนำไปสู่การกระทำที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น หากปล่อยให้การเฝ้าติดตามรังควานจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นจนไม่สามารถยับยั้งได้ ย่อมก่อให้เกิดการกระทำความผิดอื่นตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น การที่มีมาตรการทางกฎหมายเพื่อเข้ามาควบคุม จึงเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะป้องกันการกระทำความผิดอื่นที่อาจจะเกิดขึ้น และสามารถยับยั้งการเฝ้าติดตามรังควานได้ตั้งแต่แรก หากผู้เสียหายไปแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด หรือผู้เสียหายเลือกวิธีการฟ้องคดีด้วยตนเอง กว่าที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับการลงโทษอาจไม่ทันต่อการป้องกันผลเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการเฝ้าติดตามรังควานได้ ซึ่งพบว่า ในประเทศไทย ยังไม่มีการบัญญัติกฎหมายให้มีมาตรการต่าง ๆ ในชั้นก่อนฟ้องคดี เพื่อนำมาใช้กับความผิดที่มีลักษณะเป็นการเฝ้าติดตามรังควาน ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กระบวนการหรือมาตรการทางกฎหมายในชั้นก่อนฟ้องคดีเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควาน ตลอดจนศึกษากฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในชั้นก่อนฟ้องคดี เพื่อคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควานให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนและสภาพการณ์ของสังคมในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหา ตลอดจนผลกระทบของการกระทำอันเป็นการเฝ้าติดตามรังควาน
2. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และมาตรการทางกฎหมายในชั้นก่อนฟ้องคดีที่สนับสนุนการคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควาน

3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบหลักเกณฑ์มาตรการทางกฎหมายในชั้นก่อนฟ้องคดี เพื่อคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควาตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ

4. เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในชั้นก่อนฟ้องคดี เพื่อคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควาที่เหมาะสมจะนำมาบังคับใช้

การทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศ ตลอดจนข่าวและการปรับใช้กฎหมายในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการกระทำการเฝ้าติดตามรังควาที่เกิดขึ้นในสังคมพบว่า การเฝ้าติดตามรังควาเป็นอาชญากรรมในการติดตามและเฝ้าดูบุคคลอื่นในช่วงเวลาหนึ่งอย่างผิดกฎหมายในลักษณะที่น่ารำคาญหรือคุกคาม ซึ่งเป็นการรบกวนหรือก่อกวนผู้อื่น โดยเจตนาที่กระทำซ้ำแล้วซ้ำเล่า ทุกคนสามารถตกเป็นเหยื่อจากการเฝ้าติดตามรังควาได้ โดยผู้กระทำความผิดไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับเหยื่อเสมอไป ซึ่งการกระทำดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคลและอาจนำไปสู่การกระทำความผิดอื่นหรืออาชญากรรมอื่นที่มีความรุนแรง ด้วยเหตุที่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายหรือกระบวนการหรือมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมสำหรับการคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควาไว้เป็นการเฉพาะ กล่าวคือ ประเทศไทยมีเพียงวิธีการเพื่อความปลอดภัยแห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะถูกหยิบยกหรือนำมาใช้ในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นมาแล้ว จึงยังไม่ครอบคลุมและไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้ เพื่อคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควา เพราะการเฝ้าติดตามรังควาจะเป็นกรณีที่ยังมิได้มีการลงมือกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายทางกายภาพหรือทางทรัพย์สินของผู้เสียหายโดยตรง แต่อาจเป็นจุดเริ่มต้นที่นำไปสู่การเกิดอาชญากรรมที่มีความรุนแรงอื่น ๆ ตามมาอีกได้ ซึ่งส่งผลในวงกว้างที่อาจจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อบุคคลใกล้ชิดของผู้เสียหาย รวมถึงเกิดความรู้สึกไม่

ปลอดภัยในสังคมโดยรวม จึงเป็นช่องโหว่ของกฎหมาย ทำให้บุคคลไม่ได้รับความคุ้มครองตามสมควร

ดังนั้น ผู้ศึกษาเห็นควรปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายที่มีอยู่ โดยการกำหนดกระบวนการหรือมาตรการทางกฎหมายในชั้นก่อนฟ้องคดีเพื่อคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควาน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคมในปัจจุบัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

เนื่องจากในปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับการเฝ้าติดตามรังควานมีจำนวนเพิ่มขึ้นจนกลายเป็นปัญหาสังคมอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นต่อบุคคลธรรมดาทั่วไปหรือบุคคลสาธารณะ โดยผู้เสียหายถูกผู้กระทำความผิดเฝ้าติดตามรังควานด้วยรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหายทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนปัญหาการขาดไร้ของมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการกระทำความผิดเฝ้าติดตามรังควาน ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ จึงศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่สนับสนุนการคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควาน ลักษณะรูปแบบของการเฝ้าติดตามรังควาน หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกระบวนการหรือมาตรการทางกฎหมายในชั้นก่อนฟ้องคดีเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควาน และวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ เพื่อนำไปปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายที่มีอยู่ เพื่อกำหนดกระบวนการหรือมาตรการทางกฎหมายในชั้นก่อนฟ้องเพื่อคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควานที่เหมาะสม

วิธีดำเนินการวิจัย

ทำการศึกษาวิจัยทางเอกสาร (Document Research) เป็นหลัก โดยศึกษาจากเอกสารทางวิชาการภาษาไทยและภาษาอังกฤษ หนังสือตำราคำอธิบายกฎหมาย เอกสารวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์สารสนเทศ

ผลการวิจัย

ในการนำเสนอผลการวิจัยนี้ ผู้เขียนได้วิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัญหา ตลอดจนผลกระทบของการกระทำอันเป็นการเฝ้าติดตามรังควาน

การเฝ้าติดตามรังควานเป็นการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัว บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะอยู่คนเดียวหรือใช้ชีวิตตามลำพังตามความปรารถนาของตน ซึ่งการเฝ้าติดตามรังควานเกิดขึ้นได้ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น ความเจ็บป่วยทางจิต ความต้องการได้รับการยอมรับ ซึ่งสาเหตุเหล่านี้มักมาพร้อมกับทัศนคติของผู้กระทำความผิดที่มองว่าความต้องการของตนเองสำคัญเหนือสิ่งอื่นใด บุคคลอื่นจะต้องเข้าใจและขอบคุณในการกระทำของเขา การกระทำของเขาเป็นสิ่งที่ดี โดยจะเพิกเฉยต่อความรู้สึกของผู้เสียหายว่าผู้เสียหายจะรู้สึกอย่างไร การเฝ้าติดตามรังควานจึงเป็นการกระทำที่จงใจ มุ่งร้าย ติดตามหรือคุกคามบุคคลอื่นซ้ำแล้วซ้ำเล่า ซึ่งเป็นการคุกคามต่อความปลอดภัยและสิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคลนั้น ทำให้การเฝ้าติดตามรังควานเป็นปัญหาสำคัญทั่วโลก ส่งผลกระทบร้ายแรงต่อผู้เสียหาย ทำให้พวกเขาต้องบอบช้ำเป็นระยะหลายวันหลายสัปดาห์ หรือนานนับปี ต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบชีวิตหรือการทำงาน เปลี่ยนหรือออกจากงาน เกิดความรู้สึกวิตกกังวล รู้สึกไร้พลัง รู้สึกเหนื่อยล้า ประสบปัญหาการนอนไม่หลับ หรืออาจจะมีความคิดฆ่าตัวตาย จึงเห็นได้ว่า การเฝ้าติดตามรังควานส่งผลกระทบโดยตรงต่อสภาพจิตใจและสภาพร่างกาย ตลอดจนการใช้ชีวิตอย่างปกติสุข

ทั้งนี้ พบว่า การเฝ้าติดตามรังควานมีแนวโน้มอย่างมากที่จะนำไปสู่การกระทำความผิดร้ายแรงอย่างอื่นตามมา เช่น การกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย การกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ เป็นต้น สำหรับประเทศไทย พบว่า มีการเฝ้าติดตามรังควานเช่นเดียวกัน โดยการเฝ้าติดตามรังควานนั้นเกิดขึ้นหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น การสะกดรอยตาม การดักฟังโทรศัพท์ การแอบถ่ายภาพ การแอบบันทึกเสียง แอบตามไปตำแหน่งที่อยู่ของผู้เสียหาย ตลอดจนการแอบเก็บข้อมูลส่วนบุคคล ล้วนแต่ถือว่าเป็นพฤติกรรมที่ละเมิดหรือแทรกแซงสิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคลทั้งสิ้น

ซึ่งพบว่า มีผู้ที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำลักษณะนี้เป็นจำนวนมากและเกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ เช่น กรณีหนุ่มบาริสต้าถูกปาหินใส่บ้านพักกลางดึก คาดว่าเป็นฝีมือของหญิงสาวคนรักเก่า เป็นกรณีที่นอกจากจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินแล้วยังพบว่า ผู้กระทำความผิดข่มขู่ผู้เสียหายให้หวาดกลัวและคุกคามไปถึงบุคคลในครอบครัวของผู้เสียหาย ซึ่งส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของตัวผู้เสียหายและบุคคลในครอบครัวด้วย หรือกรณีสาวถูกแฟนเก่ารังควานหนัก เป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดข่มขู่ปาขวดใส่บ้านของผู้เสียหาย รวมถึงการนำปิ่นออกมาเพื่อข่มขู่ผู้เสียหายและคนที่อยู่ในบ้าน นอกจากนี้ ยังบุกไปถึงที่ทำงานของผู้เสียหายโดยพยายามจะปิ่นรั้วเข้าไป ก่อให้เกิดความเดือดร้อนไปถึงนายจ้างและเพื่อนร่วมงานของผู้เสียหาย การกระทำดังกล่าวทำให้ผู้เสียหายรู้สึกไม่ปลอดภัย การใช้ชีวิตไม่สงบสุขไม่สามารถใช้ชีวิตตามปกติได้ แม้จะแจ้งความไปแล้วก็ตาม แต่ยังคงถูกรังควานอยู่ยาวนานนับเป็นระยะเวลา 7 เดือน และในต่างประเทศก็พบว่ามีการเฝ้าติดตามรังควานเช่นเดียวกัน เช่น ประเทศอังกฤษ ประเทศเกาหลีใต้ และประเทศเยอรมนี

เมื่อพิจารณาถึงมาตรการทางกฎหมายที่คุ้มครองผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควาน พบว่า ในต่างประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษ ประเทศเกาหลีใต้ และประเทศเยอรมนี มีมาตรการโดยเฉพาะที่คุ้มครองผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควาน โดยไม่จำเป็นที่ผู้เสียหายจะต้องฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดก่อน เพราะหากรอให้มีการดำเนินคดีถึงจะสามารถออกมาตรการคุ้มครองได้ ก็อาจจะไม่ทันการที่จะคุ้มครองผู้เสียหายได้ แต่กลับกันในประเทศไทยไม่มีกฎหมายหรือมาตรการโดยเฉพาะที่คุ้มครองผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควานก่อนฟ้องร้องดำเนินคดีเลย มีแต่เพียงวิธีการเพื่อความปลอดภัยที่จะนำมาใช้ ก็ต่อเมื่อได้มีการดำเนินคดีต่อศาลแล้วเท่านั้น และพบว่าวิธีการเพื่อความปลอดภัยไม่ครอบคลุมและไม่เพียงพอต่อการคุ้มครองผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควาน เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศที่มีมาตรการทางกฎหมายหลายรูปแบบ ซึ่งครอบคลุมต่อการเฝ้าติดตามติดตามรังควานและสามารถนำมาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ จากปัญหาที่เกิดขึ้นเห็นว่าประเทศไทยสมควรที่จะทบทวนปัญหาการเฝ้าติดตามรังควาน และจำเป็นที่จะต้องมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควาน ดังเช่นในต่างประเทศ

เพื่อเป็นการป้องกันความเสียหายตั้งแต่เริ่มต้นและป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบที่ร้ายแรงตามมา

2. แนวคิด ทฤษฎี และมาตรการทางกฎหมายในชั้นก่อนฟ้องคดีที่สนับสนุนการคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควาน

สิทธิในความเป็นส่วนตัวถือเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่กฎหมายให้การรับรองและคุ้มครองไว้ เป็นสิทธิที่ติดตัวมาแต่กำเนิด บุคคลอื่นไม่สามารถกระทำการใดที่จะเป็นการล่วงละเมิดได้ กล่าวคือ โดยหลักแล้วบุคคลคนหนึ่งมีสิทธิที่จะใช้ชีวิตได้อย่างสันโดษ โดยปราศจากการติดตามรังควานหรือรบกวนจากผู้อื่นที่จะก่อให้เกิดความเดือดร้อน รำคาญใจ เช่น มีสิทธิที่จะใช้ชีวิตอย่างอิสระอยู่ในบริเวณบ้านของตนเอง โดยไม่มีใครมาเฝ้ามองเฝ้าติดตาม หรือมีสิทธิเดินทางไปตามสถานที่ต่าง ๆ โดยไม่มีบุคคลใดติดตามรบกวน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร แสดงให้เห็นว่า มนุษย์ทุกคนมีอิสระในการใช้ชีวิตในแบบของตนเองตามเท่าที่ไม่ขัดหรือรบกวนการใช้สิทธิของบุคคลอื่น สิทธิส่วนตัวได้รับการรับรองในระดับสากล โดยปรากฏหลักการในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.1948 (Universal Declaration of Human Rights of 1948) ข้อ 12 ที่รับรองว่าสิทธิในความเป็นส่วนตัวเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่งที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด ไม่อาจเพิกถอนหรือถูกพรากไปจากมนุษย์ได้ อีกทั้ง ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights) ข้อ 17 ที่รับรองว่าสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคลจะถูกแทรกแซงโดยพลการหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ได้เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ยังปรากฏในอนุสัญญาแห่งสภายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (European Convention on Human Rights) ข้อ 8 ที่รับรองว่าบุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการเคารพในชีวิตส่วนตัวโดยที่รัฐไม่ควรเข้าไปแทรกแซง เว้นแต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับกฎหมายและเป็นการจำเป็นอีกด้วย สำหรับในประเทศไทยมีบทบัญญัติที่ให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวเช่นเดียวกัน ซึ่งปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 32 ที่คุ้มครองความเป็นส่วนตัวของบุคคลมิให้ถูกละเมิดเพื่อรักษาศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ได้ แม้ว่าประชาชนจะมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแต่การใช้สิทธิและเสรีภาพจะต้องไม่กระทบต่อบุคคลอื่นเช่นกัน

การเฝ้าติดตามรักษาความเป็นการกระทำความผิดที่กระทบต่อสิทธิส่วนตัวโดยตรง ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีการมาตรการในการคุ้มครองผู้เสียหายจากการกระทำความผิดดังกล่าวก่อนที่จะเกิดความเสียหายมากยิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งหลักการคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นหลักสากลนั้นเป็นหลักการที่ว่าด้วยอาชญากรรมกับผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกัน กล่าวคือ เมื่ออาชญากรรมกระทำการประทุษร้ายเหยื่อที่เป็นบุคคลที่ได้รับอันตรายแก่ร่างกายและจิตใจ หรือได้รับความเสียหายต่อทรัพย์สิน หรือได้รับผลกระทบใดๆ จากการประกอบอาชญากรรมโดยละเมิดกฎหมายแล้วย่อมก่อให้เกิดเป็นอาชญากรรมขึ้น จะต้องเป็นผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมเกิดขึ้นด้วย ดังนั้นผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมจึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเกิดอาชญากรรมโดยตรง เมื่อบุคคลต้องตกเป็นผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมคงปรารถนาเพียงต้องการความเห็นใจและเข้าใจโดยไม่ถูกละเลยไปอย่างใส่ใจ ดังนั้น ปญญาสากล่าวด้วยหลักความยุติธรรมขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เสียหายในคดีอาญาและการใช้อำนาจโดยมิชอบ ค.ศ. 1985 ได้กำหนดหลักการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมไว้ คือ การเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม การได้รับชดเชยความเสียหายโดยผู้กระทำความผิด การได้รับชดเชยความเสียหายโดยรัฐ การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายในคดีอาญา

เมื่อพิจารณาหลักการคุ้มครองผู้เสียหายในประเทศไทย พบว่า ประเทศไทยมีกฎหมายเกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยที่มีแนวความคิดเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิด หรือมิให้ผู้กระทำความผิดกลับมากระทำความผิดซ้ำอีกตามหลักป้องกันสังคม กล่าวคือ เป็นการนำมาตรการใด ๆ มาใช้เพื่อป้องกันพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นในภายภาคหน้า มุ่งเน้นการป้องกันอาชญากรรมควบคู่กับการแก้ไขผู้กระทำความผิดมากกว่าการลงโทษ มูลเหตุที่ต้องมีวิธีการเพื่อความปลอดภัย เนื่องจากต้องป้องกันมิให้เกิดการกระทำความผิดโดยพึงเล็งเฉพาะบุคคล เพราะยังมีบุคคลเฉพาะรายที่โทษไม่อาจกีดกันการกระทำของเขาได้หรือไม่อาจแก้ไขการกระทำของบุคคลเหล่านั้นได้ เช่น ผู้กระทำความผิดติดเป็นนิสัย คนจรจัดไม่มีถิ่นที่อยู่เป็นหลักแหล่งและไม่ได้ประกอบอาชีพทำมาหากิน ผู้กระทำความผิดเพราะเสพสุราเป็นอาชญา คนวิกลจริต เป็นต้น การนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาใช้เพื่อคุ้มครองผู้เสียหายและป้องกันการกระทำความผิด จะมีประสิทธิภาพมากกว่าการลงโทษทางอาญาแต่เพียงอย่างเดียว

นอกจากนี้ การลงโทษจะทำได้ต่อเมื่อได้มีการกระทำความผิดขึ้นแล้ว ก่อนที่ผู้ใดจะได้กระทำความผิดขึ้นแม้จะมีพฤติการณ์น่ากลัวเป็นอันตราย บ่งชี้ว่า ผู้นั้นจะกระทำความผิดขึ้นก็ยังไม่สามารถลงโทษผู้นั้นได้ หากปล่อยให้บุคคลนั้นมีการกระทำหรือพฤติกรรมดำเนินต่อไปย่อมนำมาซึ่งการกระทำความผิดที่ร้ายแรงขึ้น และนำไปสู่การเกิดอาชญากรรมได้ จึงจำเป็นต้องมีวิธีการเพื่อความปลอดภัยเพื่อป้องกันและปฏิบัติต่อผู้ที่มีสภาพเป็นอันตรายต่อสังคม มิให้กระทำความผิดหรือกระทำความผิดซ้ำอีก ถือได้ว่าวิธีการ เพื่อความปลอดภัยเป็นมาตรการเพื่อป้องกันอาชญากรรมอย่างหนึ่ง ปัจจุบันกำหนดวิธีการเพื่อความปลอดภัยไว้ 5 ประเภท คือ การกักกัน การห้ามเข้าเขตกำหนด การเรียกประกันทัณฑ์บน การควบคุมตัวไว้ในสถานพยาบาล การห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง

3. หลักเกณฑ์ของมาตรการทางกฎหมายในชั้นก่อนฟ้องคดีเพื่อคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควานตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ

ประเทศไทยมีประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39 ว่าด้วยเรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัย ที่มีแนวคิดเพื่อป้องกันการกระทำความผิดในสังคม มี 5 ประเภท คือ การกักกัน การห้ามเข้าเขตกำหนด การเรียกประกันทัณฑ์บน การควบคุมตัวไว้ในสถานพยาบาล การห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง ซึ่งส่วนใหญ่จะถูกนำมาใช้กรณีที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นแล้ว เว้นแต่กรณีการเรียกประกันทัณฑ์บนที่อาจนำมาใช้ได้ แม้ยังไม่มีกระทำความผิด โดยพบว่า มีการนำแนวคิดเรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัยไปใช้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 และพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ.2565 ซึ่งกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้เสียหายไว้หลายลักษณะ เช่น กำหนดคำสั่งห้ามผู้กระทำความผิดเข้าไปที่พักหรือเข้าใกล้บุคคล มาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ เป็นต้น

เมื่อพิจารณากฎหมายต่างประเทศ พบว่า ประเทศอังกฤษได้ออกกฎหมายเพื่อลงโทษการกระทำที่เป็นการเฝ้าติดตามรังควาน คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันการคุกคาม ค.ศ.1997 (The Protection from Harassment Act 1997) ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ.2555 ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองเสรีภาพ

ค.ศ. 2012 (The Protection of Freedoms Act 2012) ซึ่งเสนอให้ความผิดฐานการเฝ้าติดตามรังควานเป็นฐานความผิดใหม่โดยเฉพาะ และได้กำหนดตัวอย่างของการกระทำและการละเว้นซึ่งเกี่ยวข้องกับการเฝ้าติดตามรังควานเอาไว้ด้วย ต่อมารัฐบาลได้สำรวจแล้ว พบว่า คำสั่งคุ้มครองที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อการคุ้มครองผู้เสียหายของการเฝ้าติดตามรังควาน จึงนำไปสู่การออกพระราชบัญญัติคุ้มครองการเฝ้าติดตามรังควาน ค.ศ. 2019 (Stalking Protection Act 2019) ซึ่งมีวัตถุประสงค์มุ่งคุ้มครองและปกป้องผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควาน ซึ่งได้กำหนดให้หัวหน้าเจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจยื่นคำขอต่อศาลแขวง หากปรากฏว่า มีการกระทำหรือมีความเสี่ยงในการกระทำการเฝ้าติดตามรังควานผู้อื่น หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าคำสั่งคุ้มครองการเฝ้าติดตามรังควานมีความจำเป็นที่จะคุ้มครองบุคคล และให้ศาลแขวงเป็นศาลที่มีอำนาจออกคำสั่ง โดยจะกำหนดเป็นข้อห้ามหรือข้อกำหนดไว้ในคำสั่ง เช่น ห้ามบุคคลเข้าไปในสถานที่ที่ผู้เสียหายอยู่อาศัย กำหนดให้เข้ารับการรักษา

สำหรับประเทศเกาหลีใต้ ได้กำหนดให้การเฝ้าติดตามรังควานอยู่ในประเภทความผิดทางอาญาที่เป็นความผิดเล็กน้อย ต่อมาการเฝ้าติดตามรังควานในประเทศเกาหลีใต้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงนำไปสู่การออกกฎหมายว่าด้วยการลงโทษการสะกดรอยตาม ค.ศ. 2021 (Stalking Punishment Act 2021) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองผู้เสียหายและมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบภายในสังคม ซึ่งได้กำหนดมาตรการไว้หลายมาตรการ เช่น มาตรการว่า ด้วยการรายงานการเฝ้าติดตามรังควาน กำหนดว่าเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับรายงานเกี่ยวกับการเฝ้าติดตามรังควาน มีอำนาจแจ้งระงับการกระทำและเตือนเกี่ยวกับการลงโทษ แยกผู้กระทำความผิด ให้คำแนะนำแก่ผู้เสียหายเกี่ยวกับการขอมาตรการฉุกเฉินและมาตรการชั่วคราว หรือนำผู้เสียหายไปยังสถานที่คุ้มครอง หรือหากพบว่า มีความเสี่ยงว่าการเฝ้าติดตามรังควานจะเกิดขึ้นซ้ำอีก มาตรการฉุกเฉินและมาตรการชั่วคราวจะถูกนำมาใช้ โดยมาตรการฉุกเฉินกำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจยื่นคำร้องต่อพนักงานอัยการ และให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลแขวงเพื่อมีคำสั่งห้ามมิให้ผู้กระทำเข้าใกล้ผู้เสียหายในระยะ 100 เมตร หรือห้ามเข้าถึงผู้เสียหายโดยการโทรคมนาคม สำหรับมาตรการชั่วคราวกำหนดให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลแขวง เพื่อมีคำสั่งมีคำเตือนเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อหยุดการ

เฝ้าติดตามรังควาน การห้ามมิให้ผู้กระทำเข้าใกล้ผู้เสียหายในระยะ 100 เมตร การห้ามเข้าถึงผู้เสียหายโดยการโทรคมนาคม หรือควบคุมตัวผู้กระทำความผิด

ส่วนประเทศเยอรมนี มีการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยคุ้มครองการกระทำความรุนแรงและการติดตามรังควาน (Law on Civil Law Protection Against Acts of Violence and Stalking หรือ Gesetz zum zivilrechtlichen Schutz vor Gewalttaten und Nachstellungen (GeWSchG)) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงหรือการเฝ้าติดตามรังควานที่ไม่เหมาะสม ซึ่งกำหนดให้ใครก็ตามที่เป็นเหยื่อของความรุนแรงหรือการเฝ้าติดตามรังควานสามารถยื่นคำร้องต่อศาลครอบครัวขอให้คำสั่งคุ้มครอง โดยกำหนดให้ผู้กระทำละเว้นจากการกระทำต่าง ๆ เช่น การเข้าไปในที่อยู่อาศัยหรือเข้ามาใกล้ที่อยู่อาศัยของผู้เสียหาย การติดต่อกับผู้เสียหาย รวมถึงการใช้วิธีสื่อสารทางไกล เป็นต้น

4. การแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในชั้นก่อนฟ้องคดีเพื่อคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควานที่เหมาะสมจะนำมาบังคับใช้

ในประเทศอังกฤษ ประเทศเกาหลีใต้ และประเทศเยอรมนี จะกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควานไว้หลายรูปแบบ และมีความแตกต่างจากวิธีการเพื่อความปลอดภัยของประเทศไทย โดยมาตรการทางกฎหมายที่คล้ายคลึงกันที่ถูกนำมาใช้ คือ มาตรการทางกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการห้ามผู้กระทำความผิดเข้าใกล้ผู้เสียหาย ไม่ว่าจะเป็น การเข้าใกล้ตัวบุคคลหรือเข้าไปยังสถานที่ที่ผู้เสียหายอยู่อาศัย หรือต้องเดินทางไปยังสถานที่นั้น ๆ ส่วนมาตรการทางกฎหมายที่ปรากฏในกฎหมายต่างประเทศ แต่ประเทศไทยยังไม่นำมาใช้ คือ มาตรการทางกฎหมายมีลักษณะการห้ามผู้กระทำความผิดติดต่อกับผู้เสียหายผ่านการใช้โทรคมนาคมหรือการใช้วิธีสื่อสารทางไกลต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) โดยในปัจจุบัน ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายดังกล่าว ทั้ง ๆ ที่การติดต่อกับผู้เสียหายเป็นการกระทำที่เป็นปัจจัยสำคัญเพื่อเข้าถึงผู้เสียหายมากขึ้น เป็นการคุกคามที่เป็นการเฝ้าติดตามรังควานอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้เสียหายรู้สึกว่าคุณคุกคามอย่างเฉพาะเจาะจง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่

สุขภาพจิต และความรู้สึกลดลงของบุคคลอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ มาตรการทางกฎหมายว่าด้วยวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามมาตรา 39 แห่งประมวลกฎหมายอาญานี้ ยังไม่ครอบคลุมและเพียงพอที่จะนำไปใช้ เพื่อคุ้มครองผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควาน เพราะส่วนใหญ่จะนำมาใช้ต่อเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นแล้วเท่านั้น แม้ว่าวิธีการเพื่อความปลอดภัย จะมีการเรียกประกันทันทีบนที่สามารถนำมาปรับใช้ได้ตั้งแต่ยังไม่มีมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นก็ตาม แต่ลักษณะหรือรูปแบบดังกล่าว ก็ยังไม่เพียงพอที่จะคุ้มครองผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควาน อันจะเป็นการป้องกันการกระทำความผิดไว้ ก่อนที่จะมีการกระทำความผิดที่รุนแรงขึ้นได้ เนื่องจากเป็นเพียงการให้ปรับเงินตามจำนวนที่กำหนดไว้ หากมีการผิดคำมั่นที่ให้ไว้กับศาลเท่านั้น แต่ศาลไม่ได้มีคำสั่งลงโทษอันเป็นการห้ามกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการปกป้องคุ้มครองแก่ผู้เสียหายเลย ดังนั้น หากมีการนำมาตราการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควานที่มีลักษณะเกี่ยวกับการห้ามผู้กระทำความผิดติดต่อกับเหยื่อผู้เสียหาย โดยการใช้โทรคมนาคมรวมถึงการใช้วิธีสื่อสารทางไกลไม่ว่าจะเป็นทางโทรศัพท์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) มาใช้ ก็จะเป็นการป้องกันสังคมและผู้เสียหายก่อนที่จะมีการกระทำความผิดขึ้น และเป็นเครื่องมือที่ช่วยคุ้มครองผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยไม่ต้องรอให้มีการกระทำความผิดร้ายแรงเกิดขึ้นก่อนได้

นอกจากนี้ ประเทศอังกฤษ ประเทศเกาหลีใต้ และประเทศเยอรมนีต่างก็กำหนดขั้นตอนและวิธีการ เพื่อคุ้มครองผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควานไว้เป็นการเฉพาะ กล่าวคือ ในประเทศอังกฤษกำหนดให้เป็นอำนาจของหัวหน้าเจ้าพนักงานตำรวจ เมื่อเห็นว่า มีการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าติดตามรังควาน หรือมีความเสี่ยงที่จะมีการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าติดตามรังควานต่อผู้อื่น หรือเห็นว่าคำสั่งคุ้มครองผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควานมีความจำเป็นที่จะปกป้องผู้เสียหายจากความเสี่ยง แม้จะยังไม่มีการฟ้องร้องดำเนินคดีก็สามารถยื่นคำขอต่อศาลแขวง เพื่อขอให้มีคำสั่งคุ้มครองจากการเฝ้าติดตามรังควานได้ทันที สำหรับประเทศเกาหลีใต้ ก็กำหนดว่า เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับรายงานเกี่ยวกับการเฝ้าติดตามรังควานที่ยังคงดำเนินการอยู่ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถเลือกใช้มาตรการต่าง ๆ ที่เหมาะสมได้ เช่น การแจ้งระงับการเฝ้าติดตามรังควานที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และมีคำเตือนเกี่ยวกับการ

ลงโทษหากยังคงมีการกระทำต่อไป การแยกผู้กระทำการเฝ้าติดตามรังควานและ ผู้เสียหายออกจากกัน การให้คำแนะนำแก่ผู้เสียหาย รวมไปถึงการนำผู้เสียหายไปอยู่ใน สถานที่ที่คุ้มครองหากได้รับความยินยอมจากผู้เสียหาย ทั้งนี้ หากเห็นว่า การเฝ้า ติดตามรังควานยังมีความเสี่ยงและมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นซ้ำอีก ก็สามารถเข้ามาตราการ ฉุกเฉินหรือมาตรการชั่วคราว เช่น การห้ามเข้าใกล้ผู้เสียหายในระยะ 100 เมตร หรือ การห้ามเข้าถึงผู้เสียหายโดยการใช้อิหรณาคม การมีคำเตือนเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อ หยุดการกระทำเฝ้าติดตามรังควาน ตลอดจนการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดใน สถานที่กักขังได้ ส่วนประเทศเยอรมนี ก็กำหนดให้เป็นอำนาจของผู้เสียหายที่ถูกเฝ้า ติดตามรังควานสามารถยื่นคำร้องต่อศาลครอบครัว ศาลจะกำหนดให้ผู้กระทำละเว้น จากการกระทำต่าง ๆ ได้ เช่น การห้ามเข้าไปในที่อยู่ของผู้เสียหาย การห้ามเข้ามาใกล้ ที่อยู่อาศัยของผู้เสียหาย ส่วนประเทศไทยนั้น เมื่อพิจารณาถึงวิธีการเพื่อความปลอดภัย พบว่ากำหนดให้อำนาจอัยการเป็นผู้ขอออกคำสั่งและศาลเป็นผู้มีคำสั่งเท่านั้น

ดังนั้น เมื่อพิจารณาแล้วจะสะท้อนให้เห็นว่า ในต่างประเทศนั้นมุ่งให้ ความสำคัญกับการคุ้มครองผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควานไว้โดยเฉพาะ โดยกำหนดให้มีการออกมาตรการคุ้มครองผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควาน เพื่อป้องกันการกระทำที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยไม่ต้องรอให้เกิดความรุนแรงอัน จะเป็นความผิดร้ายแรงอื่นเกิดขึ้นก่อน ในขณะที่ในประเทศไทยนั้นแม้จะมีการเฝ้า ติดตามรังควานบุคคลอื่น แต่เมื่อยังไม่มีกรลงมือกระทำการใด ๆ ในทางกายภาพแก่ ผู้เสียหายจนก่อให้เกิดความเสียหายต่อเนื้อตัวร่างกายหรือในทางทรัพย์สิน กฎหมาย กลับถือว่ายังไม่มีเหตุเพียงพอที่จะได้รับความคุ้มครอง อีกทั้ง เมื่อพิจารณาถึงประเด็น ว่าผู้ใดเป็นผู้มีสิทธิยื่นคำร้องเพื่อขอคุ้มครอง ในส่วนของวิธีการเพื่อความปลอดภัย พบว่า ในประเทศไทยไม่ได้กำหนดให้ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นคำร้องแต่อย่างใด หากมีการ กำหนดให้ผู้เสียหายเข้ามามีส่วนร่วมในการขอใช้มาตรการทางกฎหมาย นอกจาก พนักงานสอบสวน พนักงานฝ่ายปกครอง พนักงานอัยการ โดยพิจารณาว่า ในขณะที่นั้น คดีอยู่ในกระบวนการชั้นใดแล้ว จะทำให้ผู้เสียหายสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ได้โดยเร็ว เพราะการที่ผู้เสียหายสามารถยื่นคำร้องได้ด้วยตนเองย่อมเป็นประโยชน์ ในแง่ของความเร็วที่จะได้รับความคุ้มครอง

ในท้ายที่สุดแล้ว หากประเทศไทยมีกฎหมายที่คุ้มครองผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควานที่บังคับใช้ได้โดยตรง ย่อมเป็นประโยชน์แก่ผู้เสียหายที่จะสามารถป้องกันการก่ออาชญากรรมที่เกิดจากการเฝ้าติดตามรังควาน รวมถึงลดทอนความรุนแรงของอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นในภายภาคหน้าได้ เพราะจะเป็นการยับยั้งหรือป้องกันก่อนที่จะผู้กระทำความผิดจะลงมือกระทำความผิดร้ายแรงใด ๆ ตามมา ย่อมทำให้ผู้เสียหายรู้สึกปลอดภัยมากขึ้น และยังเป็นการช่วยเหลือบุคคลที่อาจจะตกเป็นผู้เสียหายในอนาคตได้อีกด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

เนื่องจากในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับการกระทำการเฝ้าติดตามรังควานมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จนกลายเป็นปัญหาสังคมอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นต่อบุคคลธรรมดาทั่วไปหรือบุคคลสาธารณะที่มีชื่อเสียงก็ได้ พฤติกรรมการเฝ้าติดตามรังควานไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่ประเทศไทยยังไม่ตระหนักรู้ว่า เป็นอาชญากรรมประเภทหนึ่งที่มีผลก่อให้เกิดความเสียหาย จนอาจนำไปสู่การกระทำที่ร้ายแรงอย่างอื่นตามมาได้ การเฝ้าติดตามรังควานนั้นเป็นการกระทำที่ละเมิดและกระทบกระเทือนต่อสิทธิในความเป็นส่วนตัวของผู้อื่นเป็นอย่างมาก พบว่า ผู้เสียหายถูกเฝ้าติดตามรังควานด้วยรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป เช่น การขับรถติดตาม ใช้อุปกรณ์ GPS ในการติดตาม การติดตามไปที่บ้าน ที่ทำงานหรือสถานที่ต่าง ๆ การแอบเฝ้ามอง การแอบส่งของมาให้ การเอาใจใส่โดยที่ผู้รับไม่ต้องการหรือไม่ได้ร้องขอ การพยายามมาให้ของที่บ้าน การโทรศัพท์หรือส่งข้อความหาซ้ำ ๆ ซึ่งการถูกเฝ้าติดตามรังควานอยู่ตลอดเวลา ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหายทั้งทางด้านร่างกายและทางด้านจิตใจ เช่น เกิดความเครียด หวาดกลัว หวาดระแวง รู้สึกไม่ปลอดภัย เพราะไม่รู้ว่าจะผู้กระทำความผิดจะลงมืออะไรอีกชีวิตประจำวันถูกรบกวน จนถึงป่วยเป็นโรคซึมเศร้าได้

แม้ในประเทศไทยจะมีกฎหมายว่าด้วยเรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39 แต่ยังไม่เพียงพอต่อการคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรัง เพราะส่วนใหญ่จะนำมาใช้ต่อเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นแล้ว แม้ว่าการเรียกประกันทัณฑ์บนจะนำมาใช้ได้ตั้งแต่ยังไม่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น

ก็ตาม ก็เป็นเพียงการให้ชำระเงินตามจำนวนที่กำหนดไว้หากมีการผิดคำมั่นที่ให้ไว้กับศาลเท่านั้น แต่ศาลไม่ได้มีคำสั่งห้ามกระทำการใด ๆ และไม่ได้กำหนดให้ผู้เสียหายเข้ามามีส่วนร่วมในการขอใช้มาตรการทางกฎหมายแต่อย่างใด ตลอดจนประเภทของวิธีการเพื่อความปลอดภัยก็ยังไม่ครอบคลุมรูปแบบการเฝ้าติดตามรังควาน จึงไม่สามารถคุ้มครองผู้เสียหายได้อย่างเหมาะสม

เมื่อศึกษาและวิเคราะห์การแก้ไขปัญหาการคุ้มครองผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควาน กฎหมายของต่างประเทศที่ควรนำมาเป็นแบบอย่างเพื่อนำไปสู่การแก้ไขต่อไป ได้แก่

1. พระราชบัญญัติคุ้มครองการเฝ้าติดตามรังควาน ค.ศ. 2019 (Stalking Protection Act 2019) ของประเทศอังกฤษ
2. กฎหมายว่าด้วยการลงโทษการสะกดรอยตาม ค.ศ.2021 (Stalking Punishment Act 2021) ของประเทศเกาหลีใต้
3. กฎหมายว่าด้วยคุ้มครองการกระทำความรุนแรงและการเฝ้าติดตามรังควาน (Law on Civil Law Protection Against Acts of Violence and Stalking หรือ Gesetz zum zivilrechtlichen Schutz vor Gewalttaten und Nachstellungen (GeWSchG) ของประเทศเยอรมนี

กฎหมายของต่างประเทศเหล่านี้ ต่างมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองและปกป้องผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควาน โดยเห็นว่า หากสามารถเข้าไปคุ้มครองผู้เสียหายตั้งแต่เริ่มต้น จะทำให้มีโอกาสที่จะป้องกันการเฝ้าติดตามรังควานเพิ่มขึ้นก่อนที่จะพัฒนาเป็นอาชญากรรมที่ร้ายแรงขึ้น จึงได้กำหนดขั้นตอน วิธีการเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควานไว้โดยเฉพาะ ในขณะที่ประเทศไทยกลับเห็นว่า สิทธิในความเป็นส่วนตัวไม่ใช่สิ่งที่ควรให้ความสำคัญ จึงเกิดความรู้สึกเพิกเฉย ไม่ใส่ใจหรือไม่สนับสนุนต่อมาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ ที่จะมีบทบาทในการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล และสังคมยังเห็นว่า การเฝ้าติดตามรังควานไม่ใช่การกระทำที่มีความรุนแรงที่มีผลกระทบต่อรัฐหรือกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมโดยรวม ดังนั้น ประเทศไทยจึงยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายใดที่มุ่งคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควานโดยตรง นอกจากนี้ กฎหมายที่มีอยู่ก็ไม่สามารถบังคับใช้กับการกระทำที่มีลักษณะเป็นการเฝ้าติดตามรังควานได้ กล่าวคือ เมื่อผู้เสียหายไป

แจ้งความกับตำรวจแล้วแต่ผู้กระทำความผิดยังไม่ได้ก่อเหตุที่มีความรุนแรง จึงไม่สามารถดำเนินการใด ๆ แก่ผู้กระทำความผิดได้ โดยกฎหมายกลับต้องรอให้เกิดการกระทำที่มีความรุนแรงเกิดขึ้นเสียก่อน หมายความว่ากฎหมายจะคุ้มครองผู้เสียหายได้ต้องปล่อยให้สถานการณ์ผ่านเลยไป จนเกิดเป็นความผิดอาญาที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะเสียก่อน สะท้อนให้เห็นถึงช่องโหว่ของกระบวนการยุติธรรมที่ไม่มีมาตรการทางกฎหมายใดที่จะเข้ามาปกป้องหรือคุ้มครองบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการเฝ้าติดตามรังควาน จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดสามารถลงมือกระทำในลักษณะแบบเดิมซ้ำ ๆ ที่อาจนำไปสู่เหตุการณ์ที่มีความรุนแรงและอันตรายต่อผู้เสียหายได้ยิ่งขึ้น ทั้งที่ถ้าหากมีมาตรการที่สามารถป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดตั้งแต่ต้น ก็อาจป้องกันหรือลดความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นได้

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษากฎหมายของต่างประเทศและประเทศไทย พบว่า ในประเทศไทยไม่มีมาตรการทางกฎหมายโดยเฉพาะที่นำมาใช้เพื่อคุ้มครองผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควาน กล่าวคือ เมื่อผู้เสียหายไปแจ้งความกับตำรวจแล้วแต่ผู้กระทำความผิดยังไม่ได้ก่อเหตุที่มีความรุนแรงขึ้น จึงไม่สามารถดำเนินการใด ๆ แก่ผู้กระทำความผิดได้ โดยกฎหมายกลับต้องรอให้เกิดการกระทำกลับต้องรอให้เกิดการกระทำที่มีความรุนแรงเกิดขึ้นเสียก่อน หมายความว่า กฎหมายจะคุ้มครองผู้เสียหายได้ต้องปล่อยให้สถานการณ์ผ่านเลยไป จนเกิดเป็นความผิดอาญาที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะเสียก่อน สะท้อนให้เห็นถึงช่องโหว่ของกระบวนการยุติธรรมที่ไม่มีบทบัญญัติหรือมาตรการทางกฎหมายใดที่จะเข้ามาปกป้องหรือคุ้มครองบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการเฝ้าติดตามรังควาน จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดสามารถลงมือกระทำในลักษณะแบบเดิมซ้ำ ๆ ที่อาจนำไปสู่เหตุการณ์ที่มีความรุนแรงและอันตรายต่อผู้เสียหายได้ยิ่งขึ้น ซึ่งแตกต่างจากในต่างประเทศที่ได้กำหนดมาตรการทางกฎหมายไว้ โดยเฉพาะ ทำให้มีการบังคับใช้แก่กรณีได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณามาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยที่ใกล้เคียงที่สุดที่จะนำมาปรับใช้ได้ คือ เรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัย พบว่า จะใช้ได้เมื่อต่อเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นแล้วเท่านั้น

ส่วนการเรียกประกันพันต้น แม้จะนำมาเป็นการป้องกันก่อนมีการกระทำความผิดจะเกิดขึ้น ก็เป็นเพียงการปรับเงินเท่านั้น ซึ่งไม่อาจทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวได้ จึงเห็นได้ว่า กฎหมายของประเทศไทยในปัจจุบันยังไม่เพียงพอที่จะคุ้มครองผู้เสียหายจากการฝ่าฝืนตามรั้งควาน เห็นควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในชั้นก่อนฟ้องคดีเพื่อคุ้มครองบุคคลจากการฝ่าฝืนตามรั้งควานเพื่อให้เหมาะสมและครอบคลุมยิ่งขึ้น โดยมีกฎหมายของต่างประเทศ คือ ประเทศอังกฤษ ประเทศเกาหลีใต้ และประเทศเยอรมนี ที่มีกฎหมายคุ้มครองผู้เสียหายจากการฝ่าฝืนตามรั้งควานไว้เฉพาะเป็นต้นแบบในการแก้ไข เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคมในปัจจุบัน และการบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพสามารถคุ้มครองผู้เสียหายได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการศึกษาถึงปัญหาของการขาดรั้งมาตรการป้องกันการกระทำความผิดฝ่าฝืนตามรั้งควาน ซึ่งได้ศึกษาถึงเงื่อนไขในการออกมาตรการทางกฎหมาย โดยเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายสำหรับคุ้มครองบุคคลจากการฝ่าฝืนตามรั้งควานในต่างประเทศและมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทย ตลอดจนการให้ความสำคัญต่อสิทธิในความเป็นส่วนตัว จึงขอเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา ดังนี้

1. เสนอให้มีการปรับปรุงกฎหมาย โดยเห็นควรเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองบุคคลจากการฝ่าฝืนตามรั้งควานที่มีการกระทำอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าผู้กระทำความผิดจะยังไม่ได้ลงมือก่อเหตุร้ายหรือกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายทางกายภาพหรือทางทรัพย์สินโดยตรง แต่เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมที่มีความรุนแรงขึ้นในอนาคต เห็นควรให้มีการบัญญัติกฎหมายเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายอาญา โดยให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น มาตรา 39(6)

“มาตรา 39(6) มาตรการคุ้มครองผู้เสียหายจากการฝ่าฝืนตามรั้งควาน”

2. ในการบังคับใช้มาตรการคุ้มครองผู้เสียหายจากการฝ่าฝืนตามรั้งควาน ควรกำหนดให้ศาลมีอำนาจในการออกคำสั่งบังคับใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครอง

บุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควาน เห็นควรให้มีการบัญญัติกฎหมายเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายอาญา โดยให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น มาตรา 50/1

“มาตรา 50/1 เมื่อมีการกระทำที่เกี่ยวกับการเฝ้าติดตามรังควานอันมีลักษณะก่อให้เกิดความรำคาญแก่บุคคลเกิดขึ้นหรือน่าเชื่อว่าจะเกิดขึ้น ให้ผู้เสียหาย พนักงานสอบสวน พนักงานฝ่ายปกครอง ในกรณีที่ถูกผู้เสียหายมาแจ้งแก่พนักงานสอบสวน พนักงานฝ่ายปกครอง หรือพนักงานสอบสวน พนักงานฝ่ายปกครอง เห็นด้วยตนเอง หรือพนักงานอัยการ มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจหากมีการฟ้องคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้น เพื่อให้ศาลพิจารณาโดยเร็วและออกคำสั่งคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควาน หากศาลไต่สวนคำร้องแล้ว เป็นที่น่าเชื่อได้ว่าผู้กระทำความผิดได้กระทำการเกี่ยวข้องกับการเฝ้าติดตามรังควาน หรือผู้กระทำความผิดมีความเสี่ยงในการที่จะกระทำการเกี่ยวข้องกับการเฝ้าติดตามรังควานผู้อื่น และคำสั่งนั้นมีความจำเป็นในการคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควาน ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งห้ามผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าติดตามรังควานกระทำการดังต่อไปนี้

(1) ห้ามเข้าใกล้ตัวผู้เสียหายในระยะ 100 เมตร จากผู้เสียหายหรือที่อยู่อาศัยใกล้เคียงของผู้เสียหาย

(2) ห้ามติดต่อทางโทรคมนาคมหรือการใช้วิธีการสื่อสารต่าง ๆ กับผู้เสียหาย

(3) ห้ามกระทำการใด ๆ อันเป็นการเผชิญหน้ากับผู้เสียหาย

(4) มาตรการอื่น ๆ ตามที่ศาลเห็นสมควร

ทั้งนี้ การกำหนดระยะเวลาคำสั่งคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควานให้กระทำเท่าที่จำเป็นและสมควร คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด

3. ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาล เห็นควรกำหนดบทลงโทษไว้ โดยให้มีการบัญญัติกฎหมายเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายอาญา โดยให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น มาตรา 196/1

“มาตรา 196/1 ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของศาลซึ่งได้สั่งไว้ตามมาตรา 50/1 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

4. เมื่อประเทศไทยเกิดภาวะถดถอยในเรื่องสิทธิในความเป็นส่วนตัว โดยผู้คนเลือกที่จะเพิกเฉย ไม่ใส่ใจและเห็นว่าความเป็นส่วนตัวเป็นเรื่องที่ไม่จำเป็นต้องให้ความสำคัญ ตลอดจนทัศนคติของคนในสังคมที่ไม่ได้ตระหนักว่าเรื่องความเป็นส่วนตัวเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งที่ไม่ควรมีใครควรถูกละเมิดสิทธิในความเป็นส่วนตัว จึงสมควรส่งเสริมสร้างการตระหนักรู้ให้แก่บุคคลในสังคม เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของสิทธิในความเป็นส่วนตัว และให้ตระหนักรู้ว่า การเฝ้าติดตามรังควานบุคคลอื่นเป็นการกระทำที่เป็นความผิด ไม่อาจกระทำได้ รวมถึงการปลูกฝังสร้างจิตสำนึกให้รู้จักหน้าที่และเคารพสิทธิมนุษยชน ตลอดจนสิทธิของผู้อื่น ทั้งนี้ ต้องสร้างค่านิยมหรือวัฒนธรรมทางสังคมให้เห็นความสำคัญของเรื่องสิทธิในความเป็นส่วนตัวด้วย ไม่ควรเพิกเฉยต่อการกระทำที่เป็นการล่วงละเมิดต่อสิทธิในความเป็นส่วนตัว

5. เมื่อเกิดการเฝ้าติดตามรังควานด้วยพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การติดตามเฝ้ามองทุกวัน ชุมดูหน้าสถานที่ทำงาน แม้บางครั้งผู้กระทำไม่มีเจตนาประทุษร้ายก็ตาม แต่ก็สร้างความหวาดระแวง ความรู้สึกไม่ปลอดภัยแก่เหยื่อหรือผู้เสียหายเสมอ แต่ตำรวจกลับไม่รับแจ้งความ เพราะเหตุว่ายังไม่ได้เกิดความเสียหายหรือมีพยานหลักฐานที่เป็นรูปธรรม จึงสมควรอบรมให้ความรู้และสร้างความเข้าใจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้ปฏิบัติ ให้เข้าใจถึงลักษณะของการเฝ้าติดตามรังควาน และผลกระทบที่จะเกิดจากการเฝ้าติดตามรังควานที่เกิดขึ้นแก่ผู้เสียหายหรือเหยื่อ ตลอดจนการสร้างทัศนคติและค่านิยมที่ดีให้เป็นมิตรต่อผู้เสียหายหรือเหยื่อ

6. การเฝ้าติดตามรังควานเป็นพฤติกรรมที่เกิดซ้ำแล้วซ้ำเล่า อันเป็นการล่วงละเมิดต่อสิทธิในความเป็นส่วนตัวที่สามารถคุกคามต่อสุขภาพจิตของผู้เสียหายหรือเหยื่อได้ ซึ่งอาจส่งผลก่อให้เกิดความเสียหายในระยะยาวได้ เช่น ภาวะซึมเศร้า ความวิตกกังวล ความอับอาย ความรู้สึกสนใจกิจกรรมที่ลดลง มักจะพบว่าผู้เสียหายหรือเหยื่อมีความวิตกกังวลมากขึ้น การเฝ้าติดตามรังควานอันเป็นการล่วงละเมิดต่อสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคลสามารถดำเนินต่อไปติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน ซึ่งแตกต่างจากอาชญากรรมอื่น ๆ ทำให้เหยื่อหรือผู้เสียหายบางคนได้รับผลกระทบทางอารมณ์อย่างรุนแรง จึงสมควรส่งเสริมให้มืองค์กรเฉพาะทางด้านสุขภาพจิตที่ให้การบำบัดรักษาแก่ผู้เสียหายหรือเหยื่อจากการกระทำการเฝ้าติดตามรังควานนี้

องค์ความรู้ใหม่และการนำไปใช้

1. องค์ความรู้ใหม่ที่ค้นพบจากการวิจัย

เนื่องจากมีความจำเป็นที่จะต้องมีความหมายเฉพาะหรือมาตรการทางกฎหมายเฉพาะที่มีเจตนารมณ์ เพื่อคุ้มครองผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควาน เพราะกฎหมายของประเทศไทยที่มีอยู่ในขณะนี้ไม่เพียงพอ และไม่ครอบคลุมที่จะปกป้องผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควานได้ ทั้งนี้ ในการแก้ไขปัญหาเรื่องนี้จะต้องกำหนดรูปแบบของมาตรการให้มีความหลากหลาย เพื่อสามารถนำไปปรับใช้กับการเฝ้าติดตามรังควานที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2. การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ทำให้บุคคลในสังคมตระหนักถึงสภาพปัญหาความร้ายแรง ตลอดจนผลกระทบของการเฝ้าติดตามรังควานที่เกิดขึ้น และเห็นควรที่จะแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย โดยเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองบุคคลจากการเฝ้าติดตามรังควานที่เหมาะสม เพื่อปกป้องผู้เสียหายจากการเฝ้าติดตามรังควานที่เกิดขึ้นได้

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปกป้อง ศรีสนิท ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์อัญฉรียา ชูตินันท์ กรรมการสอบเล่มสารนิพนธ์ และ ดร.จิรวุฒิ ลิปิพันธ์ ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เป็นอย่างสูง สำหรับคำแนะนำ ข้อคิด และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาอย่างยิ่ง

ผู้เขียน ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนมาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณผู้เขียนหนังสือ บทความ เอกสารทั้งหลายที่ผู้เขียนได้นำมาใช้อ้างอิงและใช้ศึกษา และขอขอบคุณเพื่อนทุกคนซึ่งเป็นกัลยาณมิตรที่ดีสำหรับข้อมูลและกำลังใจให้ผู้เขียนเสมอ

เอกสารอ้างอิง

- กฤตศิลป์ กนกนาถ. (2534). วงการกฎหมายทั่วไป. *ดุสิตพาห*, 38(2), 144-152.
- ข่าวช่อง 8. (2564). *สาวร้อง! สุดทน ถูกแฟนเก่าตามรังควาญจนอยู่ไม่ได้*.
https://www.thaich8.com/news_detail/103832
- ถาวร พานิชพันธ์. (2520). *วิธีการเพื่อความปลอดภัย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ไม่มีการตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐิติรัตน์ ทิพย์สัมฤทธิ์กุล. (2560). กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกับความเป็นส่วนตัวตัวในโลกดิจิทัล. *ดุสิตพาห*, 64(3), 38-48.
- ณรงค์ ใจหาญ. (2543). *กฎหมายว่าด้วยโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย*. วิญญูชน.
- มติชน. (2565). *หนุ่มบาริสต้าทนไม่ไหว บ้านถูกปาหินไล่กลางดึก คาดฝีมืออดีตสาวคนรักเก่าดีกรี ดร..* https://www.matichon.co.th/news-monitor/news_3620401
- มานิตย์ จุมปา. (2555). *คำอธิบายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2550) เล่ม 1* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สาวตรี สุขศรี. (2561). อาชญากรรมความรุนแรงบนอินเทอร์เน็ต. *วารสารนิติศาสตร์*, 47(2), 268-300.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2562). *ความมุ่งหมายและคำอธิบายประกอบรายมาตราของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560*. สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- อรณิชา สวัสดิชัย. (2550). *มาตรการเพื่อคุ้มครองผู้ถูกคุกคามจากการเฝ้าติดตามอย่างต่อเนื่อง* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ไม่มีการตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทิศ สุภาพ. (2561). การป้องกันอาชญากรรมโดยการลดช่องโอกาสในการตกเป็นเหยื่อ. *ดุสิตพาห*, 65(1), 144-148.
- Helen Thewis. (2020). *Stalking Protection Act 2019 introduces Stalking Protection Orders*. <https://www.ramsdens.co.uk/blog/stalking-protection-act-2019-introduces-stalking-protection-orders>

Leah Silverman. (2023). *Inside Rebecca Schaeffer's Murder At The Hands Of Her Stalker*. <https://allthatsinteresting.com/rebecca-schaeffer>

Schlun&Elseven. (2022). *Domestic Violence Cases in Germany*.
<https://se-legal.de/schlun-elseven-lawyers/family-law-germany/domestic-violence-lawyer-in-germany/?lang=en>